

**شیوه نامه ساختار و وظایف کنسرسیوم
واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی**

مقدمه

پس از انقلاب اسلامی شاهد رشد چشمگیری در فعالیت‌های پژوهشی در سطح کشور بودیم. در طی این سال‌ها واحدهای پژوهشی زیادی در کشور تاسیس و توسعه پیدا کرده‌اند و هر ساله منابع زیادی برای انجام طرح‌های مختلف تحقیقاتی اختصاص می‌یابد. با این وجود در سال‌های اخیر با توجه به مشکلات اقتصادی و محدودیت منابع، ضرورت ارتقای بهره‌وری و نیز انطباق طرح‌های تحقیقاتی با نیازهای اصلی کشور بیش از پیش نمایان شده است. در حال حاضر برکنده کاری، انجام پژوهش‌های موازی و عدم انطباق طرح‌های تحقیقاتی با نیازها و اولویت‌های اصلی کشور از معضلاتی می‌باشند که منجر به اتلاف منابع و توان علمی می‌گردند. یکی از اقداماتی که توانسته تا حدودی این دغدغه را رفع نماید برنامه پایش/پژوهش‌ترگذار شبکه‌ای دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد. بدیهی است برای موفقیت برنامه یاد شده ایجاد بسترهایی از جمله واحدهای پژوهشی و ایجاد شبکه‌های آن جزو ضروریات می‌باشند. تشکیل شبکه مراکز علمی و تحقیقاتی فعال در حوزه‌های مرتبط با یکدیگر در قالب کنسرسیوم می‌تواند با هماهنگی، برنامه‌ریزی و اشتراک‌گذاری توان علمی موجب هم‌افزایی و رشد و شتاب هر چه بیشتر در مسیر رفع نیازهای تحقیقاتی جامعه گردد.

لزوم هماهنگی میان واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی به منظور تقسیم کار، پرهیز از موازی کاری، انتقال و اشتراک تجربیات و نهایتاً حرکت بر مبنای برنامه‌ای منسجم با چشم‌اندازی مطلوب و معقول بر کسی پوشیده نیست. به منظور رفع این نیاز، ضرورت تشکیل کنسرسیومی مشتمل بر واحدهای فعال دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه واحدهای پژوهشی مورد توجه و عنایت مسئولین ذیربط در مجموعه مدیریتی دانشگاه آزاد اسلامی قرار گرفته است. اساساً نهادی با نام کنسرسیوم زمانی ضرورت پیدا می‌کند که پروژه‌های تحت نظر، بسیار فراتر از سطح توانمندی هر یک از واحدهای دانشگاهی و در حیطه فعالیت‌های فرا سازمانی دسته‌بندی گردد. در این صورت است که همکاری و تلاش گروهی واحدهای مختلف دانشگاهی اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

در راستای سند دانشگاه اسلامی و برنامه راهبردی دانشگاه آزاد اسلامی، به منظور همسوسازی پتانسیل‌های موجود در حوزه واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی با هدف اجرای پروژه‌های کلان‌مقیاسی مربوطه و برطرف نمودن نیازهای اساسی کشور در این زمینه‌ها، کنسرسیوم واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی در زمینه‌های تخصصی مختلف تشکیل می‌گردد.

۱. تعاریف

واحدهای پژوهشی، به ساختارهای علمی و تابعه واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی گفته می‌شود که بر اساس شیوه نامه شماره ۱۰/۲۴۰۶۹ مورخ ۹۸/۴/۳۰ تشکیل شده اند. این مراکز موظفند با عشزکت در کسرسیوم واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی با رویکرد درآمد زایی به روش های مختلف از جمله انجام طرح های تحقیقاتی ملی و بین المللی اقدام نمایند.

کسرسیوم، به ساختارهای مبتنی بر توافقات به عمل آمده فی مابین نهادهای رسمی ثبت شده علمی، تولیدی و یا اقتصادی اطلاق می شود که متناسب با توان فنی خود برای پی گیری اهداف تعیین شده ایجاد می شوند. اعضای کسرسیوم برای حصول بالاترین میزان مهم از بازار، کلیه امکانات و توانمندی های خویش را در قالب تفاهم نامه های بینابین به اشتراک گذاشته و متناسب با آورده تعیین شده در هنگام عقد تفاهم نامه در سود و یا زیان انجام فعالیت های مرتبط با هدف مشارکت می نمایند. اعضای کسرسیوم می بایست به تعهدات خویش پایبند بوده و حداکثر توان خویش را جهت توفیق در حصول اهداف کسرسیوم بکار برند.

دبیرخانه کسرسیوم های واحدهای پژوهشی، این دبیرخانه به منظور رصد توانمندی ها و قابلیت های واحدهای پژوهشی و معرفی متقابل آنها به یکدیگر و نیز پشتیبانی معنوی و سبابت گذارانه از اقدامات درآمدزای این واحدها به مخاطبین خارجی ایجاد می گردد. محل آن در اداره کل پژوهشکده ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه آزاد اسلامی می باشد و تابعیت اعضای هر کسرسیوم از مسویات دبیرخانه الزامی است.

تفاهم نامه: اصلی ترین سند برای انجام فعالیت های مشترک واحدهای پژوهشی در قالب کسرسیوم می باشد که اصول کلی آن از سوی دبیرخانه ابلاغ می گردد. لازم به ذکر است که اعضای هر کسرسیوم برای بهره مندی از مزایای انجام فعالیت های درآمدزا و اقتصاد دانش بنیان در کسرسیوم، متعهد به رعایت اصول کلی حاکم بر تفاهم نامه می باشند.

۲. اهداف

۲.۱. تعریف پروژه های راهبردی در سطح کلان ملی (Mega Project) و مدیریت اجرای این پروژه ها در جهت رفع

نیازهای کشور؛

۲.۲. ساماندهی، همسوسازی، آموزش و توانمندسازی پتانسیل های موجود در حوزه واحدهای پژوهشی در بدنه دانشگاه

آزاد اسلامی با هدف ارتقاء بهره وری در اجرای پروژه های کلان ملی تعریف شده؛

۲.۳. همفکری و تقسیم کار در حوزه طرح های تحقیقاتی به منظور جلوگیری از انجام پژوهش های موازی و تکراری؛

۲.۴. تلاش برای انطباق طرح های تحقیقاتی مراکز عضو کسرسیوم با نیازهای کشور؛

- ۲.۵. شبکه سازی امکانات و تجهیزات تخصصی و تحقیقاتی به منظور هم افزایی ظرفیت ها؛
- ۲.۶. ایجاد فرصت جذب منابع مالی پژوهش از مراکز مختلف دولتی و عمومی برای انجام طرح های تحقیقاتی؛
- ۲.۷. احصاء نخل های نخسمن کشور به منظور ساماندهی هر چه بیشتر تربیت نیروی تخصصی در داخل و خارج از کشور؛
- ۲.۸. ایجاد بانک اطلاعاتی تحقیقات علوم مختلف و به اشتراک گذاری آن برای اعضای کنسرسیوم در قالب شبکه ملی؛
- ۲.۹. ایجاد مرکز جامع آمار علمی و اجتماعی در حوزه مأموریت های کنسرسیوم؛
- ۲.۱۰. فراهم سازی امکان انجام کارآزمایی های بزرگتر در پروژه های ملی و بین المللی از طریق تامین نمونه های بیشتر با بهره برداری از ظرفیت های واحدهای پژوهشی عضو کنسرسیوم؛
- ۲.۱۱. همکاری واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی در قالب طرح تعاون تجهیزات؛
- ۲.۱۲. همکاری با پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان بازوی صندوق ASF؛
- ۲.۱۳. هم افزایی توانمندی های واحدهای پژوهشی با موضوعات مشابه از لحاظ ساخت افزاری و نرم افزاری؛
- ۲.۱۴. ارائه مدل های مشارکت واحدهای پژوهشی در اخذ طرح های برون دانشگاهی با توجه به میزان و نحوه مشارکت هر مرکز تحقیقاتی در حصول به شرح خدمات مدنظر کارفرما در طرح .
- ۲.۱۵. تدوین سازکارهای ارتقا و تقویت توانمندی های واحدهای پژوهشی با مأموریت مشابه جهت تجاری سازی محصولات دانش بنیان تولید شده در کنسرسیوم ها؛
- ۲.۱۶. بسترسازی هدفمند برای تجاری سازی محصولات دانش بنیان کنسرسیوم ها با توجه به نیازهای بومی مناطق مختلف کشور و هدایت واحدهای پژوهشی استان های مختلف در راستای اهداف کنسرسیوم ها؛
- ۲.۱۷. ارتقا بهره وری ظرفیت های بالقوه اعضای هیات علمی فعال و حلاقه مند به مشارکت در انجام طرح های برون دانشگاهی و مشترک در واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی توسط معرفی و جذب ایشان در کنسرسیوم های مرتبط در سطح کشور.

۳. محدوده اجرا

- ۳.۱. سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی؛
- ۳.۲. واحدهای دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی؛
- ۳.۳. واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی؛

۴. مسئولیت ها

- ۴.۱. مسئولیت اجرای این سند در دانشگاه آزاد اسلامی برعهده مدیرکل پژوهشگاه ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه می باشد.

- ۷.۶. پایش عملکرد کنسرسیوم ها متناسب با پیشرفت انجام امور؛
- ۷.۷. مشارکت اعضای هر کنسرسیوم در پی گیری مذاکرات با کارفرمایان؛
- ۷.۸. ارزیابی ادواری عملکرد کنسرسیوم ها و ارائه گزارش به شورا؛
- ۷.۹. مستند سازی کلیه امور کنسرسیوم های تخصصی.

این شیوه نامه در ۷ بند و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد و مسئولیت همکاری و نظارت بر آن با روسای محترم استان ها و واحدهای دانشگاهی می باشد.

پایک نکامداری
معاون دانشگاه و رئیس پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی

- ۵.۲. مسئولیت پیگیری امور کنسرسیوم های تخصصی بر عهده ریاست آن می باشد.
- ۵.۳. واحدهای دانشگاهی موظف به همکاری با کنسرسیوم ها مطابق با موافقت نامه های بسته شده می باشند.

۵. ساختار

- ۵.۱. دبیرخانه کنسرسیوم واحدهای پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی؛
- ۵.۲. شورای عالی پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی؛
- ۵.۳. کنسرسیوم های تخصصی: کنسرسیوم موضوعی که با توجه به تعداد واحدهای پژوهشی با تخصص مربوطه ایجاد می شوند.

۶. ارکان

- ۶.۱. شورای عالی پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی؛
- ۶.۱. دبیرخانه کنسرسیوم های تخصصی که زیر نظر اداره کل پژوهشکده ها و مراکز تحقیقاتی فعال هستند.
- ۶.۲. کنسرسیوم های تخصصی.

🕌 وظیفه شورای عالی پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی

۱. تصویب سیاست ها و دستورالعمل های اجرایی مرتبط با فعالیت های کنسرسیوم های تخصصی واحدهای پژوهشی؛
۲. پشتیبانی و حمایت از فعالیت کنسرسیوم ها؛
۳. نظارت بر عملکرد دبیرخانه کنسرسیوم های تخصصی و بررسی گزارش های سالانه و تصویب یا رد آن؛
۴. تسهیل گری در امر توسعه مراودات واحدهای پژوهشی تابع دانشگاه آزاد اسلامی با نهادهای بیرونی به منظور انجام طرح های کلان ملی و بین المللی مبتنی بر اقتصاد دانش بنیان.

۷. وظیفه دبیرخانه:

- ۷.۱. شناسایی مستقیم و یا غیر مستقیم صنعت و نیازهای آن برای پوشش توسط کنسرسیوم های واحدهای پژوهشی؛
- ۷.۲. همکاری در تهیه تفاهم نامه بین واحدهای پژوهشی متقاضی عضویت در کنسرسیوم تخصصی؛
- ۷.۳. جمع بندی طرح های ارائه شده در کنسرسیوم های تخصصی و ارائه در شورای عالی پژوهش؛
- ۷.۴. تحلیل نیازها و تطبیق آن با توانمندی های واحدهای پژوهشی؛
- ۷.۵. پی گیری و تشکیل کنسرسیوم حسب موضوع طرح و نهایی سازی تفاهم نامه ملی ما بین اعضای کنسرسیوم؛